

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОЦІОМЕТРІЯ

спеціальність	054 Соціологія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Соціологія	факультет	Факультет менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Нечітайло Ірина Сергіївна

Вища освіта: спеціальність - соціологія; кваліфікація – соціолог, викладач соціологічних дисциплін
Науковий ступень: доктор соціологічних наук (спеціальність 22.00.04 – Спеціальні та галузеві соціології)

Вчене звання: професор

Досвід роботи: 20 повних років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Нечітайло І. С. Гендерна нерівність та дискримінація. Гендерна психологія / Ю. Александров, Л. Шевченко, О. Шахова, К. Маннапова, Ю. Твердохвалова, А. Шиліна; заг. ред. О. Євдакмова, І. Клименко. ХНУВС; ФОП Бровін. 2021. С. 183-203.
- visitor researcher Program, Люксембург, Люксембурзький інститут соціально-економічних досліджень (листопад 2022-березень 2023); дослідження на тему «Резильєнтність освітньої системи: чого Європа може навчитися в Україні».
- наукове стажування від Школи Соціальних та поведінкових наук, за сприянням World Association for the Support of the Scientists (м. Відень, Австрія). *Сертифікат №SBS/21/47UA* Загальна кількість годин – 180 (6 кредитів ЄКТС).
- стажування у Сковородинівській академії молодих учених (Харківський національний педагогічний університет ім. Г.Г. Сковороди, жовтень-листопад 2021 р., м. Харків) (180 годин).
- учасниця міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Телефон(и):	+380962919923 +380635970114	Електронна пошта:	nechit@ukr.net	дистанційна підтримка:	Moodle Google Classroom
-------------	--------------------------------	-------------------	----------------	------------------------	-------------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування систематизованих знань про методологічні засади проведення соціометричного дослідження, а також навичок проведення соціометрії.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання.
Обсяг і форми контролю	3 кредитів ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин семінарських; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	робота з рекомендованими літературними джерелами, вчасна і якісна підготовка до практичних занять, висока активність під час аудиторної роботи, дотримання принципів академічної доброчесності.
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в команді;</p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології;</p> <p>СК05. Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження;</p> <p>СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога;</p> <p>СК10. Здатність здійснювати соціологічний супровід управління соціально-економічними процесами, в тому числі в сфері соціального захисту.</p>	Програмні результати навчання	<p>РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності;</p> <p>РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження;</p> <p>РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.</p>
-----------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1.	Соціометрія як міждисциплінарний метод дослідження внутрішньогрупової структури та динаміки	Практичне заняття 1 (ПР 1)	Соціометрія як міждисциплінарний метод дослідження внутрішньогрупової структури та динаміки	Самостійна робота	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - визначити сутність соціометричного дослідження та його специфіку, по відношенню до інших видів досліджень; - навести приклади застосування соціометрії як методи збору даних.
Лекція 2	Історія започаткування та застосування соціометричного методу	ПР 2	Історія започаткування та застосування соціометричного методу		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - підготувати біографічну доповідь про автора соціометричного методу Я. Морено; - визначити сутність соціометрії (за Я. Морено), аргументувати,

				чому теорія соціометрії не отримала подальшого розвитку.
Лекція 3.	Особливості застосування соціометричного методу. Розробка програми соціометричного дослідження	ПР 3	Особливості застосування соціометричного методу. Розробка програми соціометричного дослідження	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - визначити особливості застосування соціометричного методу для вирішення різних проблем, які виникають у малих соціальних групах; - пояснити, чому соціометричний метод не може бути застосований для дослідження структури і динаміки великих соціальних груп; - розробити програму соціометричного дослідження.
Лекція 4.	Процедура проведення соціометрії	ПР 4	Процедура проведення соціометрії	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - визначити основні етичні норми, які слугують базисом при проведенні соціометричного дослідження; - провести соціометричне дослідження; - здійснити обробку отриманих даних.
Лекція 5.	Написання звіту за результатами проведення соціометрії	ПР 5	Написання звіту за результатами проведення соціометрії	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - підготувати звіт за результатами соціометрії; - продумати основні позиції які заслуговують на акцентування уваги.
Лекція 6.	Формулювання рекомендацій за результатами проведення соціометрії, презентація результатів	ПР 6	Формулювання рекомендацій за результатами проведення соціометрії, презентація результатів	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - сформулювати рекомендації за результатами проведеного соціометричного дослідження; - підготуватися до публічної презентації результатів соціометричного дослідження.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Злобіна О. Г. Соціометрія: дослідження міжособистісних відносин у групі. URL: <http://surl.li/ihsy>
2. Динамічні процеси в малій групі: соціально-психологічний вимір освітнього середовища : монографія / авт. кол. : П. П. Горностай, О. Л. Вознесенька, І. В. Грибенко та ін. ; наук ред. П. П. Горностая / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 190 с.
3. Історія соціології : навч. посіб. / за ред. І. П. Руценка. Харків : ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 442 с.
4. Конспект лекцій з дисципліни «Методи соціологічних досліджень» для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 054 «Соціологія» (Модуль 1. Теоретична сутність соціологічних досліджень) / укл. Мачуліна І. І. Кам'янське, ДДТУ, 2018. 33 с.
5. Лісневська А. О. Соціальна психологія малих груп: методичні рекомендації з вивчення спецкурсу «Соціальна психологія малих груп» для студентів 3-го курсу спеціальності «Психологія». Чернігів, 2012. 72 с.
6. Лякішева А. В. Проблема групової згуртованості: аналіз наукових досліджень. *Вища школа : наук.-практ. вид.* 2013. № 5 (107). С. 93–103.
7. Соціологія: терміни і поняття. Навчальний словник-довідник / за заг. ред. В.М. Пічі [Ю.Ф. Пачковський, О.І. Пташник-Сердюк, С. А. Щудло]. Львів : Нвий світ – 2000, 2018 р. 658 с.
8. Соціометрія та соціологічні дослідження з елементами точних наук. URL: <http://surl.li/iihub>
9. Giacomucci S. A. History of sociometry, psychodrama, group psychotherapy, and Jacob L. Moreno. *Social Work, Sociometry, and Psychodrama*. 2021. P. 31–52. DOI: 10.1007/978-981-33-6342-7_3 .
10. Moreno J. L. The role concept, a bridge between psychiatry and sociology. *American Journal of Psychiatry*. 1961. No. 118 (6). P. 518–523.
Moreno J. L. The social atom and death. *Sociometry*. 1947. No. 10 (1). Pp. 80–84.
11. Moreno J. L. The sociometric approach to social case work. *Sociometry*. 1950. No. 13 (2). P. 172–175.

Методичне забезпечення

1. Архів журналу «Соціологія: теорія методи, Маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/archive/>
3. Інститут соціології НАНУ. URL: <http://i-soc.com.ua/>
4. International Sociology: SAGE Journals. URL: <https://journals.sagepub.com/home/iss>
5. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
6. Соціологічна асоціація України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>
7. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <http://ratinggroup.ua/>
8. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
9. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>
10. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: <http://www.uisr.org.ua/>
11. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
12. Центр соціальний моніторинг. URL: <https://smc.org.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумковий контроль	100-бальна, національна, ECTS	до 50	50% від підсумкової оцінки за навчальний курс (залік)
Поточний контроль	100-бальна накопичувальна	до 50	якість та активність роботи на лекційному занятті (участь у дискусії тощо)
			якість та активність роботи на практичному або семінарському занятті (виконання завдань, участь у дискусії)
			якість виконання завдань у межах самостійної роботи
			якість виконання індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.